

שיחות הר"ן קב"א

פעם אחד הוכיח אותנו להתפלל בכונה ובכחות כמבאר בספריו הרבה שצריכין להכריח עצמו מאד לתפלה ולהתפלל בכל כחו. ואמר: שתפלה שלכם בכח הוא כמו שמשכתי אני את החבל עם האנקיר כשהייתי על הספינה. הינו בהיותו על הספינה היה פעם אחד בשעת הדחק שהיו מכריחים את כל אנשי הספינה שימשכו בכל כחם את החבל הנ"ל והייתי מושך בכל כחי החבל אבל באמת לא הכנסתי שום כח, רק היה לפני. כי הוכרחתי להראות לפניהם כאלו אני מושך בכל כחי. כך הוא התפלה שלכם בכח ובכונה. כלומר שעדיין אין אנו מכניסין כל כחנו באמת לתוך התפלה:

הקודש היינו איזה חיות דקדושה אזי צריכים המה להתפלל בקול רעש גדול, משא"כ הצדיקים הגדולים כל עבודתם נעשית בחשאי ובכח דבקותם הגדולה ממשיכין מוחין עליונים. והאדמו"ר האמצעי היה ברוגז על החסידים שביקשו לחקות דרכיו ולהתפלל כמוהו ללא כל תנועה ורעש גדול, כי באמת שע"י התנועה והרעש גדול שבתפילה מעוררים הלב כי אחר המעשים ילכו הלכות, אך אסור לעשות שום תנועה של שקר ולהתפלל מתוך התפעלות חיצונית להראות כאילו שמתפלל בכוונה, אלא יש להתפלל מתוך התעוררות והתפעלות פנימית.

והצמח צדק מבאר הא דאיתא בגמ' (שבת כ"א ע"ב) פתילות ושמונים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בחנוכה, דהנה אמרו בגמ'

הרה"ק ר' פנחס מקאריץ אמר למאן דהוא אם יאמר לך אדם שהיה בן אדם שהתפלל בכל כוחו עד שנשרו לו שיניו תדע לך שאני הוא זה, ואעפ"כ אמר שהעיקר הוא תפילה באמת, ואמר בלקו"מ שאדם צריך להתפלל כל ימיו שיוזכר פעם אחד כל ימי חייו לדבר דיבור אחד של אמת לפני ה' כראוי, ומשני הדרכים הללו לא ימנע עצמו האדם, ויערוך תפילתו בכוונה ובכוחות מתוך לב אמת.

דהנה היו צדיקים שכל תפילתם נעשית בחשאי וכמו רבינו ז"ל שלא ראו עליו שום תנועה חיצונית בתפילה (שש"ק ב' תרע"ו ועיי' לקו"מ כ"א), ומשא"כ תלמידיו היו מתפללים בכח וברעש גדול, וע"ד שאמר הרה"ק ר' שלמה מקרלין על מה שאומרים בתפילה והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול מתנשאים, והאופנים – הינו הנשמות היותר תחתונות בכדי שיהא להם חיות

שם שפתילות שאמרו חכמים שאין מדליקין בהם בשבת הטעם הוא משום שהאור מסכסכת בהם, ופרש"י דהיינו שאינה נכנסת תוך הפתילה, אלא סביב מבחוץ כמו סיכסכה אבניו, ומבאר הצמח צדק שתנועה חיצונית שהאדם עושה מבלי לכוון ליבו אינה חשובה כלום, אמנם בחנוכה גם התנועה החיצונית היא חשובה משום פרסומא דניסא ועיקר פרסום הנס הוא לאדם עצמו, ואם לא ידליק המנורה בהתפעלות חיצונית הרי זה כלל לא יכיר בעל הנס בניסו, וע"כ אמרו חכמים שפתילה שאין מדליקין בה כל ימות השנה מדליקין בה בחנוכה, ובפרט שבחנוכה מאיר ובא אור גדול ונורא אור א"ס הגנוז מששת ימי בראשית האור של שורש כל התורה כולה בבחי' ה"ו מסכתות הש"ס שכנגד ה"ו נרות, ואשר בזה האור יכולים לראות מסוף העולם ועד סופו ע"ד התינוק במעי אימו שלומד כל התורה כולה וצופה מסוף העולם ועד סופו, ומי שיש לו לב בשר יוכל לראות ולהרגיש שבכל מסכתא ומסכתא מאיר אור ודבקות אחר כנזכר בספר שם משמואל, כי זה האור נמשך מהאור א"ס, וכל אדם הרי רוצה ומבקש להתקרב אל בוראו ולהתענג על ה', וע"כ צריך לנצל את שעת הכושר הגדול ששיש בעת הדלקת הנרות שמאיר בו האור א"ס השרשי שעל ידה יזכה למעום מהאור הנערב של ל"ו מסכתות הש"ס.

ורבינו האר"י הק' הביא לכוון בברכה ראשונה של הדלקת הנרות בתיבת הוי"ה שמות ע"ב קס"א שעולה בגימ' רג"ל, וכן יש לכוון בשמות ס"ג כ"ו

שעולה בגימ' חנוכה, והביאור שהשם קס"א הוא בסוד הכתוב (תהלים קל"ט, ח): 'אם אס"ק שמים שם אתה', וס"ג הוא בסוד הכתוב (ישעיה מ"ב, י"ז): 'נסוגו אהור', והיינו שבחנוכה מקבלים שני מדרגות בעבודת הבורא והם הדרך לעלות בהר ה' להיות בקיא ברצוא, והדרך להתחזק על עמדו לבלתי יפול בבחי' בקיא בשוב, והיינו שבכל מצב ומצב שהאדם נמצא ובכל מה שעובר עליו צריך להשיג שם את הבורא ית', וכל מעברי האדם בהאי עלמא הם בבחי' המ"ב מסעות שבמדבר שעובר על כל האדם, ואם יבקש את הבורא בכל מקום הרי כל מעבריו ומשביריו יהפכו לדבקות הבורא, וכמו שכתב הרמב"ם שאבותינו הק' זכו להיות מרכבה להשי"ת כי כל ימי חייהם היו עובדים את בוראם כי אם היו מסירים עצמם אפי' לשעה אחת מעבודת הבורא כבר לא היו נעשים מרכבה לשכינה, ולכאורה זה יפלא כי מצינו גם אצל האבות הק' בחי' של ירידה לפי רום מדרגתם, אלא דאצל הצדיקים גם בעת שלפי מדרגותם יש להם איזו ירידה כביכול מיד הם חוזרים בתשובה ונחפץ כל ירידתם לעליה ודבקות, וכל יהודי חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי (יקו"ש דברים ה' תת"ל), וצריך להתחזק באמונה גדולה ותקיפה שע"י עבודת התשובה יכולים לעלות במעלות גדולות ונצורות עד שבזה מולידים לאורו של משיח בסוד וירד אליו יהודה, דגם אחר שהיתה לו ירידה שמכר את יוסף הרי מזה עצמו פרץ וזרח אורו של משיח, ואף שצריך לכתחילה לברוח כמו מאש מכל שמץ של דבר עבירה, אמנם אחר שיפול

הנופל צריך לקבל הדעת הגדול שיכולים להפוך כל המצבים שאינם טובים לאור גדול.

ובימי החנוכה הללו אנו יכולים להמשיך האורות הגדולים ביותר בתנאי שיהא לנו הדעת שיכולים להפוך החשכה לאור גדול, כאשר כל אחד יקבל על עצמו להיות מוסיף וחולך בל"ו נרות המה ל"ו מסכתות הש"ס מתוך תשובת אמת, וכמו שהגיד הרבי מלובלין שישנם הרבה בני אדם שלא מתעלים בדבקות והשגת הבורא

הגם שעוסקים בתורה, וכל זה מחמת שלא עוסקים גם בעבודת התשובה, ומי שלומד התורה הק מתוך תשובה על כל מעשיו הרי התורה הק' תאיר עיניו ותעלהו למדרגות גדולות ונצורות, כי אין מדרגה ומעלה שבעולם שהתורה הק' לא תוכל להביא את האדם, אך הכל בתנאי שיעסוק בעבודת התשובה ולא מתוך עצבות ומרה שחורה אלא מתוך אמונה תקיפה שיכולים לתקן הכל למפרע עד שיכולים מזה להוליד אורו של משיח, ואין בן דוד בא רק ע"י תשובה בביאת גואל צדק בב"א.

